

رامین جهان پور - جک لندن یکی دیگر از نویسندگان معروف دنیاست که سال‌هایی از عمرش را به عنوان دریانورد گذراند. او که متولد ۱۸۷۶ میلادی در سانفرانسیسکو ی امریکا است نوجوانی به دلیل فقر و تنگدستی خانواده و به خاطر امرار معاش مجبور شد تن به کارهای طاقت‌فرسا و حتی خطرناکی بدهد. او بیشتر کتابهایش را با الهام از مکانهایی نوشت که در آنجا زندگی کرده و تجربیات زیادی به دست آورده بود، مثل قطب شمال در میان برف‌ها و یخ‌ها، در کنار اسکی‌موها و جویندگان طلا و همچنین در کنار نیزه اندازان یا شکارچیان نهنگ و خوک‌های دریایی. دهه‌ای که جک جوانی‌اش را می‌گذراند مصادف بود با رکود شدید اقتصادی امریکا. جک لندن هم مانند بسیاری از جوانان عاصی و بی‌بکار آمریکایی برای امرار معاش دست به کارهای خطرناکی می‌زد که یکی از آنها شکار نهنگ بود. آنها نهنگها را شکار می‌کردند و روغنشان را از بدن استخراج و برای فروش به نیویورک می‌آوردند. اما بعدها دنیای کتاب‌ها و ادبیات مسیر زندگی او را عوض کرد و هنگامی که تبدیل به نویسنده‌ای پرآوازه در امریکا شد. هیچوقت افراد تهیدست و خصوصاً طبقه کارگرا را فراموش نکرد و همیشه از آنها حمایت کرد.

گرگ دریا

جک لندن رمان معروف «گرگ دریا» را با الهام از خاطرات دوران دریانوردی‌اش به روی کاغذ آورد. خاطرات واقعی این داستان به زمانی برمی‌گردد که او به‌خاطر فقر و بیکاری به همراه شکارچیان خوک‌های دریایی عازم دریای ژاپن شده بود. در این داستان که از زبان سوم شخص مفرد روایت می‌شود با مرد بی اخلاق و زورگویی روبه‌رو هستیم که ناخدا ی کشتی شکارچیان خوک دریایی است و به خاطر خشونت بیش از حدش خدمه کشتی به او لقب گرگ دریا را داده‌اند. او مردی قوی‌جنه به اسم «ولف لارسن» است و قدرت بدنی‌اش به حدی است که همزمان می‌تواند با چند نفر مبارزه کند. و به قدری رفتارشان غیر انسانی و وحشیانه است که اگر شکارچی خلاف میل او حرف بزند خیلی راحت او را مورد تاسزاگویی تحقیر و ضرب و شتم قرار می‌دهد. ناخدا ولف گذشته و عقیه خوبی در زندگی خانوادگی ندارد و این همه حجم از کینه‌ورزی و عقده‌گشایی او نشأت از گذشته تاریک و تلخش می‌گیرد. در میانه سفر آنها با کشتی برمی‌خورند که در حال غرق شدن است. ناخدا و همراهانش در این حادثه جوان تحصیل کرده و روشنفکری را به اسم «همفری وان ویدن» از خطر غرق شدن نجات می‌دهند و او را وارد کشتی خودشان که «شیخ» نام دارد می‌کنند. مدتی بعد جوان روشنفکر متوجه می‌شود گرچه از غرق شدن نجات پیدا کرده اما درواقع گرفتار استعمار مردی شده است که دچار یک نوع بیماری روانی است و دست کمی از خود عزرائیل ندارد. ناخدا ولف به جایی که او را به مقصد برساند او را در کشتی حبس و مانند یک برده با او رفتار می‌کند و او را وادار به کارهای طاقت‌فرسای می‌کند. نکته قابل توجه این رمان این است که جک لندن با مهارت دو کاراکتر متضاد را روی‌روی هم قرار داده و قضاوت را هم به مخاطب سپرده است. این دو هر کدام شخصیت متفاوتی دارند و پیش زمینه زیستی مختلفی را هم پشت سر گذاشته‌اند. و حتی به جهان بینی این دو کاراکتر عمیق‌تر می‌نگریم متوجه فلسفه زندگی آدمها در جامعه می‌شویم. رویارویی این دو نفر همانند برخورد احساس و تفکر، زشتی و زیبایی و لطافت و خشونت است. دیدگاه پراز عشق و محبت به انسانها در وجود مرد روشنفکر از یکطرف و دیدگاه نهیلیستی و پوچ گرایانه ناخدا از طرفی دیگر شاکله و ساختار این رمان را طرح‌ریزی کرده‌اند. در ادامه داستان، ماجراهای زیبا و حتی عاشقانه‌ای در کشتی رخ می‌دهد که به کشش و تعلیق داستان کمک می‌کند. نکته جالب توجه اینکه قصه بلند این کتاب که پر از واژه‌ها و اصطلاحات دریایی است تا به حال چندین بار جلوی دوربین فیلمبرداری رفته و با اقتباس از آن نزدیک به ۱۲ فیلم سینمایی و سریال تلویزیونی ساخته شده که اولینش به سال ۱۹۱۳ و آخرین تولید آن هم در سال ۲۰۱۲ برمی‌گردد و کارگردانهای این فیلم‌ها هم از کشورهای امریکا، کانادا، ایتالیا، آلمان و روسیه بوده‌اند و نکته جالب‌تر اینکه در دیالوگهایی که در طول داستان بین مرد روشنفکر و ناخدا ردوبدل می‌شود چندبار از حکیم عمر خیام نیسایوری یاد می‌کنند و این نشان دهنده این است که جک لندن در زمان خلق این اثر، با اشعار خیام آشنا بوده است.

سید گروه دانش دریایی- سهیل مرتضوی - دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا در یکی از آخرین فرمان‌های خود، به مقامات فدرال دستور داده است تا روند صدور مجوز برای استخراج معادن در فلات قاره آمریکا را تسریع کنند. هدف از این فرمان، تأمین مواد خام حیاتی مورد نیاز کشور آمریکاست. فرمان جدید رئیس‌جمهور آمریکا زمانی صادر شده است که بسیاری از گروه‌های محیط‌زیستی درباره این اقدام از مدت‌ها قبل در حال هشدار دادن هستند.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، رئیس‌جمهور آمریکا فرمان اجرایی برای گسترش استخراج مواد معدنی کمیاب از اعماق دریا در آب‌های داخلی و بین‌المللی امضا کرده است و آتطور که رسانه‌ها گزارش داده‌اند؛ دستیاران کاخ سفید می‌گویند، این ابتکار می‌تواند منجر به استخراج بیش از یک میلیارد تن کلوخه از اعماق دریا و تزریق صدها میلیارد دلار به اقتصاد آمریکا شود. این فرمان همچنین می‌تواند در تضاد با یک‌دهه تلاش بین‌المللی برای تعیین قوانین اساسی برای صنعت رو به رشد حفاری در اعماق دریا باشد.

طبق دستور اخیر ترامپ، وزیر بازرگانی ایالات متحده آمریکا حدود ۵۰ عروز فرصت دارد تا «روند بررسی و صدور مجوزهای اکتشاف مواد معدنی بستر دریا و مجوزهای بازاریابی تجاری در مناطقی فراتر از صلاحیت ملی را تسریع کند.» استخراج تجاری از اعماق دریا هنوز در مراحل ابتدایی است، اما با توجه به رقابت جهانی برای مواد معدنی کمیاب — و صنعتی که تحت سلطه چین است — به نظر می‌رسد واشنگتن مصمم است ظرفیت جمع‌آوری خود را برای بهره‌مندی از صنایع دفاعی، تولید پیشرفته و انرژی گسترش دهد و از وابستگی به چین رها شود.

اقدامی برای کاهش وابستگی به چین

فرمان اجرایی ترامپ که با هدف کاهش وابستگی به چین در زنجیره تأمین مواد معدنی حیاتی صادر شده، به معنای ورود آمریکا به رقابت جهانی برای دستیابی به عناصری مانند لیتیوم و فلزات خاکی کمیاب از اعماق دریاست. این فرمان در حالی صادر شده است که بیشتر کشورهای جهان همچنان مشغول مذاکره بر سر تدوین مقرراتی به منظور تضمین ایمنی و جلوگیری از تخریب گسترده زیست‌محیطی در زمینه استخراج معادن دریایی هستند.

در مقدمه صدوسی و نهمین فرمان صادرشده توسط ترامپ پس از آغاز دور دوم ریاست‌جمهوری‌اش در ماه ژانویه، آمده است: «ایالات متحده با چالش‌هایی بی‌سابقه در حوزه اقتصاد و امنیت ملی روبه‌روست که تضمین دسترسی پایدار و قابل اعتماد به منابع حیاتی، بدون وابستگی به کنترل قدرت‌های رقیب، را ضروری می‌سازد.» گفتنی است در متن این فرمان به‌طور مشخص از کشور چین نام برده شده است.

رئیس‌جمهور آمریکا با این دستورالعمل از مقامات می‌خواهد تا میزان علاقه و فرصت‌های پیش‌روی بخش خصوصی برای اکتشاف، استخراج و پایش زیست‌محیطی منابع معدنی بستر دریا را در فلات قاره آمریکا، مناطق فراتر از آب‌های سرزمینی کشورها و حتی در حوزه صلاحیت کشورهایی که تمایل به همکاری با شرکت‌های آمریکایی

ایالات متحده اجازه می‌دهد تا منابع غنی مواد معدنی مانند نیکل، کبالت، مس، منگنز و مواد معدنی کمیاب خاکی را که در کف اقیانوس آرام یافت می‌شوند، ذخیره کند. دلیل اصلی این اقدام، نگرانی از تسلط چین بر تولید و فرآوری مواد معدنی حیاتی، به‌ویژه مواد معدنی کمیاب خاکی است که در صنایع پیشرفته مانند باتری‌سازی، الکترونیک و فناوری‌های نظامی کاربرد دارند. چین در حال حاضر حدود ۷۰ درصد از تولید جهانی مواد معدنی کمیاب خاکی و ۹۰ درصد از فرآوری آن‌ها را کنترل می‌کند و از این‌رو، اهرمی قدرتمند در مقابل ایالات متحده و سایر کشورها دارد.

این فرمان اجرایی به دولت آمریکا اجازه می‌دهد تا مانند ذخایر طلا و نفت، یک «ذخیره استراتژیک» از این مواد معدنی حیاتی ایجاد کند. هدف از این اقدام، اطمینان از دسترسی به این مواد معدنی در صورت بروز درگیری با چین و محدودیت‌های تجاری است. این تلاش‌ها بخشی از یک استراتژی گسترده‌تر برای تسریع استخراج معادن اعماق دریا و ایجاد ظرفیت فرآوری داخلی در ایالات متحده است. دولت ترامپ همچنین در حال بررسی دستور دیگری است که به شرکت‌ها اجازه می‌دهد بدون نیاز به مجوز سازمان ملل، مستقیماً مجوز استخراج معادن بستر دریا را دریافت کنند. این اقدامات نشان‌دهنده یک رقابت استراتژیک بین آمریکا و چین برای دسترسی به منابع حیاتی است که برای صنایع پیشرفته و امنیت ملی اهمیت دارند. هر دو کشور به دنبال افزایش کنترل خود بر زنجیره تأمین مواد معدنی حیاتی‌سی، از جمله منابع موجود در اعماق دریا، هستند.

اعماق دریا؛ میدان جدید رقابت کشورها

این روزها در کنار کشمکش‌های ژئوپلیتیک که در زمین و دریا وجود دارد، میدان دیگری هم برای درگیری ایجاد شده است؛ این بار پای ژرف دریاها در میان است. هزاران متر زیرسطح دریاها منابع عظیمی از مواد معدنی قرار دارند که بسیاری از آن‌ها در ساخت باتری‌ها، یکی از جایگزین‌های مهم تأمین انرژی در مبارزه با تغییرات اقلیمی، اهمیت کلیدی دارند. مواد معدنی ژرف دریاها همچنین در ساخت سلاح‌های جنگی و ابزار نظامی هم کاربرد دارند. با اینکه هنوز هیچ ماده معدنی از ژرف دریا استخراج نشده است، شرکت‌های خصوصی و سازمان‌های وابسته به دولت‌ها، از جمله کشورهای قدرتمند جهان چون چین، هند و روسیه در حال رقابت برای تضمین امکان بهره‌برداری از این منابع هستند. ایالات متحده هم برنامه‌هایی برای استخراج این منابع از بستر دریاها ی تحت مالکیت خود دارد. این کشور به کنوانسیون سازمان ملل که قانون‌های مربوط به ژرف دریا را معین کرده است، نپیوسته است و به همین دلیل در آب‌های بین‌المللی، یعنی بخش‌هایی از دریاها و اقیانوس‌ها که متعلق به هیچ کشوری نیست، به کشف معادن مشغول نیست.

دلیل اهمیت مواد معدنی اعماق دریا

توجه به مواد معدنی ژرف دریاها از زمانی شروع شد که یک‌سری از تخمین‌ها نشان دادند، تقاضا برای این مواد در دورانی که جهان به سمت تغییر منابع تأمین انرژی می‌رود، افزایش پیدا خواهد کرد. طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، اتومبیل‌های الکتریکی «برابر بیشتر از اتومبیل‌های قبلی به مواد معدنی نیاز دارند. مزارع انرژی بادی که دریاها ساخته می‌شوند برای تولید هر مکاوات برق، ۱۲ برابر بیشتر از تولید گاز به فلزات و مواد معدنی نیاز دارند. طبق پیش‌بینی بانک جهانی، استخراج این مواد معدنی باید تا سال ۲۰۵۰ پنج‌برابر شده تا بتواند جوابگوی نیاز جهانی شود. این یعنی برای زیرساخت‌های انرژی بادی، خورشیدی، انرژی

«روزنامه‌سرآمد» گزارش می‌دهد

خواب ترامپ برای معادن آب‌های بین‌المللی

رقابت چین و آمریکا برای مواد معدنی کف دریاها بالا گرفت

زمین گرمایی و وسایل ذخیره انرژی، به سه میلیارد تن مواد معدنی و فلزات نیاز است. طرفداران استخراج معادن کسف دریا می‌گویند، منابع قابل‌دسترس از روش‌های سنتی استخراج معدن ممکن است کافی نباشند زیرا کیفیت منابع زمینی به علت استخراج بیش‌از حد، به مرور زمان کاهش پیدا کرده است. اختلاف‌نظرهای مختلفی در مورد تأثیر محیط‌زیستی استخراج‌های ژرف دریا وجود دارد. در حال حاضر تنها چند کشور محدود تولید فلزات حیاتی از سطح زمین را در دست دارند. استرالیا بزرگ‌ترین تولیدکننده لیتیوم است. شیلی بزرگ‌ترین تأمین‌کننده مس جهان است. چین تولیدکننده عمده گرافیت و خاک‌های کمیاب است که در تولید تکنولوژی‌هایی مانند گوشی‌های موبایل و کامپیوترها کاربرد دارد. جمهوری کنگو، اندونزی و آفریقای جنوبی بازیگران مهم در بازار کبالت، نیکل، پلاتینیم و ایریدیوم هستند.

نگاهی به استخراج معادن در اعماق دریا

استخراج معادن در اعماق دریا، فرآیند بازاریابی ذخایر معدنی در عمق بیش از ۲۰۰ متر (بستر عمیق دریا که حدود دوسوم از کل بستر دریا را پوشش می‌دهد). اقیانوس است. استخراج معادن کف اقیانوس از دهه ۱۹۶۰ مورد بحث قرار گرفته است، اما گذار به انرژی پاک و اهداف بلندپروازانه آب‌وهوایی باعث علاقه فزاینده به ذخایر معدنی موجود در بستر دریا مانند مس، نیکل، آلومینیوم، منگنز، روی، لیتیوم و کبالت شده است. تقاضا برای این فلزات برای تولید فناوری‌هایی مانند توربین‌های بادی، پیل‌های خورشیدی، باتری‌ها و گوشی‌های هوشمند در حال افزایش است. بانک جهانی تخمین می‌زند که تولید مواد معدنی تا سال ۲۰۵۰ باید نزدیک به ۵۰۰ درصد افزایش یابد تا تقاضای روبه‌رشد برای فناوری‌های انرژی پاک پاسخ داده شود.

جدال بر سر مجوزهای معدنکاری

سازمان بین‌المللی بستر دریا و طبقه حفاظت موثر از عمیق‌ترین دریاها و بیگانه‌ترین محیط‌های جهان را بر عهده دارد. این نهاد اخیراً در حال اعطای تعداد فزاینده‌ای مجوزهای اکتشاف به موسسات تحقیقاتی و شرکت‌های خصوصی است. بسیاری از تلاش‌های شرکت‌های کارشگر در منطقه Clarion-Clipperton در اقیانوس آرام جنوبی است، جایی که کناسارهای چندفلزی به اندازه کافی حاوی مواد معدنی ارزشمند و خاک‌های کمیاب بوده و چشم‌اندازی جذاب برای معدنکاران علاقه‌مند به مشارکت در زنجیره تأمین باتری الکتریکی ایجاد کرده‌است.

سازمان‌هایی مانند صندوق جهانی طبیعت و چندین شرکت چندملیتی عظیم خواستار توقف استخراج معادن در اعماق دریا هستند. این نهادها معتقدند که مقررات کافی در مورد فرآیندهای معدنکاری جدید مورد نیاز برای استخراج مواد معدنی از منطقه وجود ندارد و همین لزوم اجتناب فزاینده از معدنکاری در فقدان اصول احتیاطی استخراج از محیط ناشناخته اقیانوس را ضروری می‌سازد. با قرار گرفتن ISA در میانه این دوگروه، این منافع و تضادهای موافقان و مخالفان است که آینده استخراج معادن در اعماق دریا را تعیین می‌کند؛ آینده‌ای که البته فعلاً چهره آن مشخص نیست. قانون ۳۰ساله تصریح می‌کند که در صورت درخواست، ISA باید مقرراتی را فوراً و ظرف دو سال برای معدنکاری اقیانوسی تدوین کند، به‌طوری که اگر کشوری قصد دارد برای تأیید معدن درخواست کند و مقررات به‌موقع نهایی نشود، درخواست استخراج براساس قوانین موقتی مورد قضاوت قرار خواهد گرفت.

فریداعیزی - اقتصاد سرآمد